

Міністерство освіти і науки України
Національний Університет «Чернігівська Політехніка»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

д.т.н., проф. О.О. Новомлинець

“03” лютого 2025 р.

ПРОГРАМА

вступних випробувань (творчого конкурсу) за спеціальностями
G17 "Архітектура та містобудування" та B2 "Дизайн"
за освітніми програмами
"Архітектура та містобудування" та "Дизайн середовища"
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти на базі ПЗСО, освітнього рівня
"бакалавр", "магістр" освітньо-кваліфікаційного рівня "спеціаліст"

РОЗГЛЯНУТО

на засіданні кафедри архітектури
та дизайну протокол № 3 від
25.02.2025 р.

Чернігів 2025

ЗМІСТ

Загальні відомості.....	3
1 Програма творчого конкурсу з академічного рисунку.....	4
1.1 Мета вступного випробування	4
1.2 Вимоги до здібностей та підготовки вступників.....	5
1.3 Задачі творчого конкурсу.....	5
1.4 Форма та умови проведення творчого конкурсу з рисунку....	6
1.5 Загальні вимоги до роботи вступника.....	6
1.6 Методичні рекомендації до виконання роботи	6
1.7 Критерії оцінювання підготовленості вступників	7
2 Програма творчого конкурсу з креслення.....	11
2.1 Мета творчого конкурсу з креслення.....	11
2.2 Обсяг вимог до абітурієнта.....	12
2.3 Критерії оцінювання.....	12
3 Сумарна оцінка за творчий конкурс.....	16
Рекомендована література.....	16

ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Для конкурсного відбору вступників до Національного університету "Чернігівська політехніка" для здобуття ступеня бакалавра за спеціальностями G17 "Архітектура та містобудування" та B2 "Дизайн" як для таких, що входять до Переліку спеціальностей, прийом на навчання за якими здійснюється з урахуванням рівня творчих та/або фізичних здібностей вступників, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 15 жовтня 2015 року №1085¹, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 04 листопада 2015 року за №1351/27796, використовуються результати творчих конкурсів з рисунку та креслення, які передбачають перевірку та оцінювання творчих здібностей вступника.

У заяві на участь у творчому конкурсі вступник надає згоду на відеозапис творчого конкурсу, оприлюднення відеозапису творчого конкурсу на сайті закладу вищої освіти, а також зберігання відеоматеріалів після проведення творчого конкурсу та знеособлених письмових робіт конкурсу творчих здібностей на цих ресурсах у відкритому доступі протягом одного року у вигляді активних інтернет-посилань, крім вступників, які перебувають на тимчасово окупованій території [1].

Розклад творчих конкурсів наводиться на сайті НУ "Чернігівська політехніка" <https://stu.cn.ua/vstup-do-universytetu/> та на сайті кафедри архітектури та дизайну <https://kpcb.stu.cn.ua/>.

Підготовка до творчого конкурсу проводиться на підготовчих курсах в Університеті, які проходять з жовтня до травня кожного року, детальна інформація за посиланням <https://stu.cn.ua/vstup-do-universytetu/pidgotovchikursy/>. Безпосередньо перед проведенням творчих конкурсів проводяться додаткові заняття на двотижневих експрес-курсах з рисунку та креслення. Заяви приймаються в ауд. 101 головного корпусу, довідки за тел. 665-201.

¹ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1351-15#n337>

Творчий конкурс проводиться за один день у спеціалізованому приміщенні Університету у вигляді двох випробувань – з академічного рисунку архітектурної деталі (гіпсової голови) та креслення по три астрономічні години кожне з перервою між ними від 45 до 60 хвилин, від 15 до 30 хвилин додається на організаційні питання. Творчий конкурс з рисунку проводиться у групі не більше 10 абітурієнтів на одну постановку.

За необхідності для вступу тільки на місця за кошти фізичних та юридичних осіб можливе проведення творчого конкурсу онлайн за умови наявності веб-камери та повного запису процесу виконання завдань. Для вступників, які перебувають на тимчасово окупованій території, можливим є вступ за надісланим на адресу приймальної комісії портфоліо робіт, відповідних програмі творчого конкурсу, тільки на місця за кошти фізичних та юридичних осіб.

1 ПРОГРАМА ТВОРЧОГО КОНКУРСУ З АКАДЕМІЧНОГО РИСУНКУ

1.1 Мета творчого конкурсу

Творчий конкурс з рисунку при прийомі на навчання для здобуття ступеня бакалавра за спеціальностями G17 "Архітектура та містобудування", ОП "Архітектура та містобудування", та B2 "Дизайн", ОП "Дизайн середовища", проводиться з метою розкриття творчого потенціалу абітурієнтів та визначення їх можливості засвоювати відповідну фахову навчальну програму та успішно опановувати освітньо-професійну програму підготовки бакалаврів за спеціальностями G17 "Архітектура та містобудування" та B2 "Дизайн" у цілому.

1.2 Вимоги до здібностей та підготовки вступників

Вступник повинен мати необхідне для архітектора і дизайнера розвинуте об'ємно-просторове мислення, здатність запам'ятовувати і фіксувати зорові враження та передавати на папері реалістичне зображення заданої постановки.

У частині образотворчої грамотності вступник повинен знати:

- закономірності побудови основних геометричних форм;
- композиційні закономірності;
- закони лінійної перспективи для відображення тривимірного світу на двомірній площині;
- основи відображення світлотіньових співвідношень.

1.3 Задачі творчого конкурсу

Головна задача творчого конкурсу з рисунку – перевірка образотворчих здібностей вступників. Також творчий конкурс спрямований на перевірку підготовленості вступників до процесу навчання, тобто перевірку наявності відповідних умінь та навичок, які забезпечують реалізацію образотворчих здібностей у навчальному процесі. Під час творчого конкурсу визначаються:

- наявність у вступників основ візуальної графічної культури, специфічного фахового сприйняття об'ємно-просторового оточення;
- рівень сформованості об'ємно-просторового мислення;
- рівень основних навичок графічного зображення (уміння скомпонувати рисунок, передати відповідні пропорції, засобами штрихування передати світлотіньові градації, тональні відношення, форму, фактуру, матеріальність елементів постановки, домогтися певної тональної завершеності).

1.4 Форма та умови проведення творчого конкурсу з рисунку

Творчий конкурс з рисунку проводиться у формі виконання в олівці з натури гіпсової голови класичної скульптури на тлі монохромного драпірування.

Аудиторії для проведення конкурсу обладнано мольбертами, стільцями та столом із постановкою.

Рисунок виконується на аркуші паперу формату А3 графітними олівцями. Строк виконання – 3 академічні години. Перед початком конкурсу проводиться жеребкування вибору номера мольберта і, відповідно, ракурсу відносно постановки. Роботи шифруються, на аркуші проставляється тільки шифр роботи.

1.5 Загальні вимоги до роботи вступника

1. Повністю виконати передбачений завданням графічний об'єм за відведений для проведення творчого конкурсу час.
2. Правильно скласти композицію зображення на аркуші паперу.
3. Виявити особливості побудови об'ємів гіпсової голови та пропорційні співвідношення її частин, передати тональні характеристики, фактуру і матеріальність, урахувати повітряну та лінійну перспективу, правильно побудувати форму та деталі постановки, виявити співвідношення світла та тіні, матеріалу та фактури засобами конструктивно-тональної побудови.
4. Виконати роботу графічно грамотно, переконливо, прорисувати деталі та узагальнити рисунок.

1.6 Методичні рекомендації до виконання роботи

Творчий конкурс з рисунку визначає, з одного боку, рівень фахового мислення, чуттєвого і раціонального пізнання об'ємно-просторового оточення, з іншого боку – рівень умінь та навичок використання графічних засобів для самовираження та самореалізації творчих задумів. Процес виконання творчого конкурсного завдання з рисунку передбачає встановлення постійного і дуже тонкого візуального і понятійного зв'язку між натурним об'єктом (натюрмортом) і тим, хто його відображає на картинній площині, між усіма

елементами натури і рисунку. Такий зв'язок забезпечується знанням і умінням використовувати графічні засоби виразності для виконання поставлених задач.

У процесі роботи над завданням необхідно враховувати:

- вибір точки зору, урівноважене зображення на аркуші заданого формату;
- послідовність виконання всіх етапів рисунка в цілому, а не окремих зображуваних елементів;
- визначення місцеположення лінії горизонту;
- дотримання основних пропорцій всіх частин гіпсової голови;
- виявлення об'ємів за допомогою світлотіньових градацій з дотриманням тонального масштабу, передачі світлових рефлексів, власних і падаючих тіней.

1.7 Критерії оцінювання підготовленості вступників

Оцінка за творчий конкурс складається з таких компонентів:

1) Компонування (0...40)

35-40 балів – вдале розташування об'єкта, в аркуші присутня рівновага;

25-34 балів – незначні похибки в композиції;

0-15 балів – відсутність рівноваги, зображення виходить за рамки формату або дуже мале.

2) Пропорції та перспектива (0...40)

35-40 балів – пропорції предметів та частин постановки відповідають дійсності, рисунок побудовано згідно із законами перспективи, відчувається простір;

25-34 балів – наявні похибки і недоліки у побудові;

0-24 балів – в роботі повний безлад, пропорції предметів не відповідають дійсності, відсутність побудови перспективи.

3) Тональні відношення і світлотінь (0...40)

35-40 балів – в рисунку є чітка градація тону від темного до світлого, у предметах відчувається об'єм, просліджується світло, напівсвітло, напівтінь, тінь, рефлекс, падаючі тіні;

25-34 балів – незначні порушення, один тон попадає в інший, помилки у передачі світлотіні;

0-24 балів – відсутність тональних відношень, робота сіра, невиразна, відсутність об'єму, зображення площинне.

4) Володіння матеріалом та індивідуальний підхід (0...40)

35-40 балів – майстерне володіння технікою простого олівця, використання олівців різної тональності, робота чиста, акуратне виконання штрихування, чіткі лінії, відчувається авторський підхід у виконанні роботи;
25-34 балів – робота виконана правильно з незначними помарками без індивідуальних особливостей;

0-24 балів – нерозуміння у виконанні роботи, штрихи хаотичні, відсутність смаку у роботі, робота брудна.

5) Конкретизація, узагальнення та завершеність (0...40)

35-40 балів – приділення достатньої уваги до деталей, виділення головного, другорядного, плановість, робота має завершений вигляд;

25-34 балів – невеликі недоліки, недостатньо прорисовані деякі деталі, не дуже чітке розмежування планів, окремі ділянки роботи не завершені;
0-24 балів – відсутність деталей, відсутність плановості, більша частина роботи не виконана, робота виглядає незакінченою.

Результати творчого конкурсу оцінюються за шкалою до 200 балів.
Характеристика роботи вступника згідно із загальною оцінкою в балах:

- **оцінка 185...200 балів** – робота відповідає всім загальним вимогам до робіт вступників і виконана на 80-100 %;
- **оцінка 155...184 бали** – у роботі є незначні відхилення від загальних вимог, непереконливість композивання, не зовсім точні пропорції, незначні порушення в деталях та передачі світлотіньових співвідношень, і робота виконана на 60-80 %;
- **оцінка 124...154 бали** – робота з помилками в композиванні, з порушеннями в пропорціях, моделюванні, неточностями в деталях і виконана на 50-60 %;

— оцінка 100...123 бали — робота зі значними помилками в композиванні, пропорціях, моделюванні, в якій не прорисовані деталі, рисунок не узагальнений, і робота виконана менше ніж на 50 %.

Роботи із загальною оцінкою менше 100 балів до конкурсу не допускаються.

Специфіка проведення та оцінювання творчих робіт полягає в тому, що протягом вступного випробування з кожної дисципліни виконується одне завдання, результатом якого повинна бути завершена творча робота за відносно короткий час, отже перевіряється також здатність вступника мобілізувати творчі здібності у незвичних умовах, не звертати уваги на сторонні чинники, розраховувати час.

Приклади конкурсних робіт показано на рис. 1 та 2.

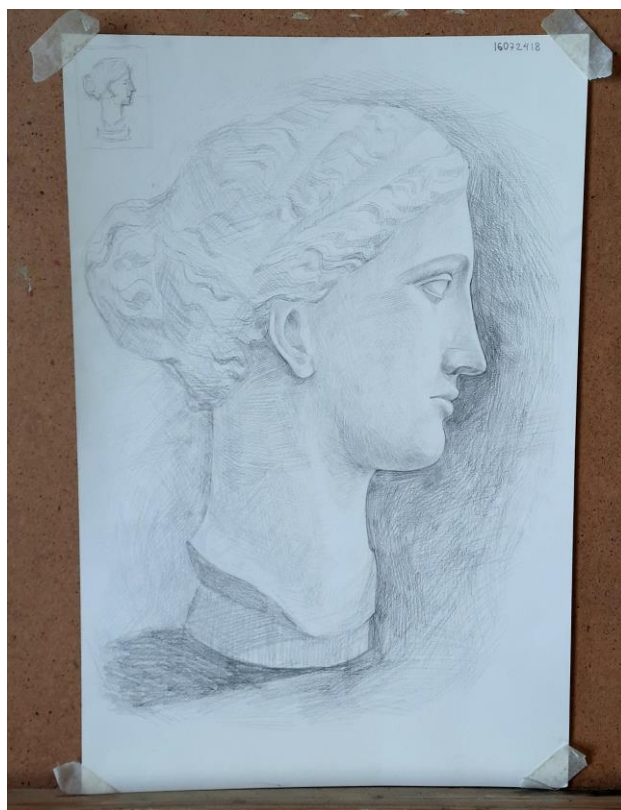

Рисунок 1 – Приклади конкурсних робіт з рисунку

Рисунок 2 – Приклади конкурсних робіт з рисунку

2 ПРОГРАМА ТВОРЧОГО КОНКУРСУ З КРЕСЛЕННЯ

2.1 Мета творчого конкурсу з креслення

Вступне випробовування (творчий конкурс) з креслення має за мету виявити вміння абітурієнта використовувати правила і способи виконання

креслень, необхідні для практичної та творчої діяльності, навички володіння основними креслярськими інструментами, здатність до просторового мислення, визначення їх можливості засвоювати відповідну фахову навчальну програму та успішно опановувати освітньо-професійну програму підготовки бакалаврів за спеціальностями G17 "Архітектура та містобудування" та B2 "Дизайн" у цілому.

2.2 Обсяг вимог до абітурієнта

Завдання конкурсу полягає у викреслюванні контурів деталей та нанесенні розмірів згідно із заданим варіантом, побудові за двома заданими ортогональними проєкціями третьої проєкції, побудові аксонометрії заданої деталі, використанні шрифту для заголовка роботи.

На іспиті з креслення вступник до Університету повинен виявити:

- знання методів проєкційного креслення;
- знання методів побудови і подачі аксонометричних зображень форм і предметів;
- навички акуратного і правильного володіння креслярськими інструментами;
- знання елементарних правил оформлення креслень; – уміння користуватися шрифтами.

Креслення виконується на аркуші формату А3 графітними олівцями. Тривалість іспиту – 3 години.

2.3 Критерії оцінювання

Перший критерій – правильність проєкційних зображень; до основних проєкційних помилок на кресленнях відносяться неправильне розташування трьох проєкцій об'єкта, неточність зображення видимих і невидимих ліній, неповнота і неточність відповідності аксонометричного зображення і ортогональних проєкцій об'єкта, недотримання симетрії, нераціональний вибір виду аксонометричної проєкції.

Другий критерій – композиційні вимоги до роботи. На аркуші необхідно представити рівноважне розташування усіх елементів креслення, тобто елементи креслення повинні рівномірно заповнювати аркуш, не концентруючись до центру аркуша, не притискаючись до рамки і не збиваючись у будь-яку сторону. Ті ж вимоги відносяться до композиції заголовку. Рамка викреслюється обов'язково.

Третій критерій – якість виконання окремих елементів креслення на аркуші – це якість виконання ліній, спряжень, стрілок, цифр, літер. На кресленнях повинно бути чітко видно різницю між товщинами для трьох видів ліній: видимого контуру (основних), ліній невидимого контуру (у два рази тонше) і усіх інших ліній – осьових, розмірних, радіусів тощо. Оцінюється якість самих ліній – вони повинні бути з рівними краями, товщина ліній одного виду повинна бути однаковою по всьому полю креслення, перетини ліній в кутах та місцях стикування – чистими, з рівними кромками і гострими кутами, спряження – без видимих потовщень і уступів, а також помітних переломів, тонкі лінії – без розривів. Цифри і літери одного розміру повинні мати однакову висоту, з однаковими елементами, з правильними спряженнями і виконані в одному стилі. Стиль шрифту може бути довільним.

Оцінка складається з таких компонентів:

1) Компонування на аркуші формату А3 – оцінюється розміщення елементів креслення на аркуші в залежності від щільності графічного зображення:

20 балів – без похибок;

19-16 балів – 1-2 похибки;

15-12 балів – 3-4 похибки;

10-0 балів – 5 і більше похибок.

2) Геометрична побудова – оцінюється правильність побудови паралельних та перпендикулярних прямих на ортогональних проєкціях та в аксонометрії:

60 балів – без похибок;

59-50 балів – 1-2 похибки;
 49-40 балів – 3-4 похибки;
 39-30 балів – 5-6 похибок;
 29-0 балів – 7 і більше похибок.

3) Правильність обраного методу просціювання – оцінюється правильність вирішення завдання:

60 балів – без похибок;
 59-50 балів – 1-2 похибки;
 49-40 балів – 3-4 похибки;
 39-30 балів – 5-6 похибок;
 29-0 балів – 7 і більше похибок.

4) Об'єм виконаної роботи – оцінюється завершеність виконання елементів креслення та обох завдань в цілому:

20 балів – без похибок;
 19-16 балів – 1-2 похибки;
 15-12 балів – 3-4 похибки;
 10-0 балів – 5 і більше похибок.

5) Техніка виконання – оцінюється володіння технікою олівцевої графіки, якість нанесення прямих та кривих ліній. Правильність співвідношення товщин та насиченості ліній, культура графіки в цілому:

40 балів – без похибок;
 39-30 балів – 1-2 похибки;
 29-20 балів – 3-4 похибки;
 19-10 балів – 5-6 похибок;
 9-0 балів – 7 і більше похибок.

Максимальна оцінка – 200 балів, роботи із загальною сумою балів менше 100 до конкурсу не допускаються.

Приклади конкурсних робіт з креслення наведено на рис. 3.

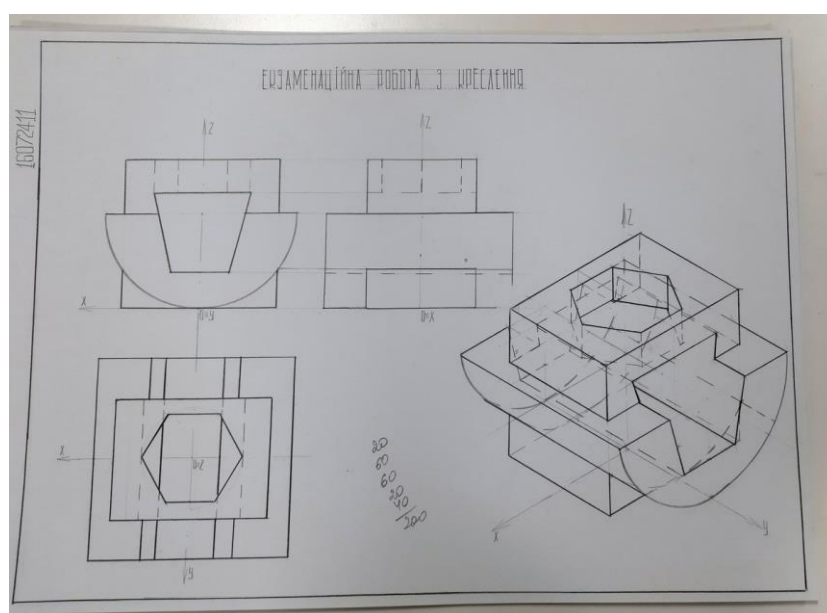
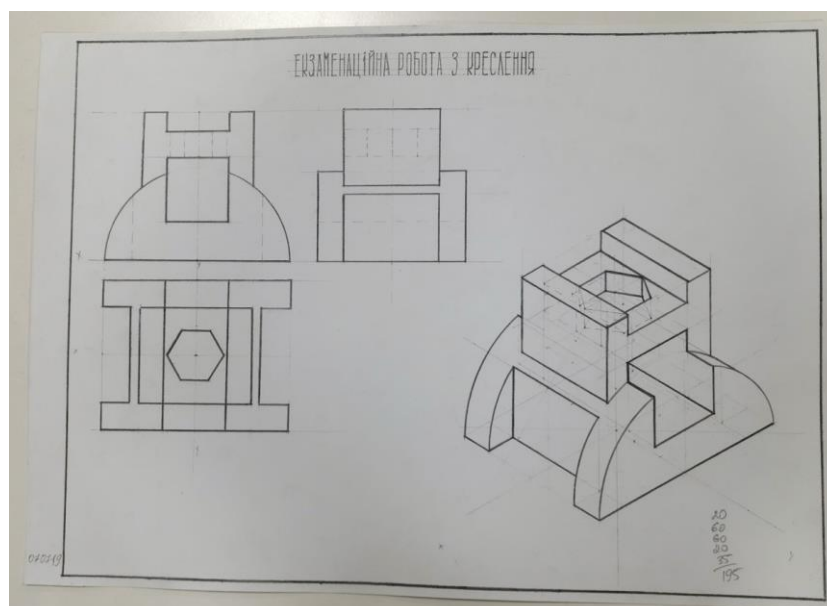
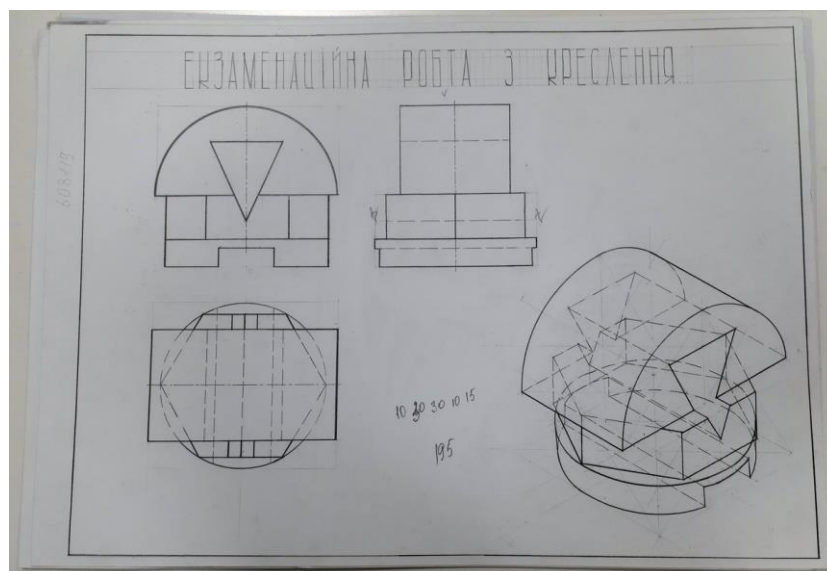

Рисунок 3 – Приклади робіт з креслення

3 СУМАРНА ОЦІНКА ЗА ТВОРЧИЙ КОНКУРС

Оцінювання творчого конкурсу проводиться експертною комісією у складі не менше трьох викладачів НУ "Чернігівська політехніка", оцінка за роботу визначається як середнє арифметичне оцінок членів комісії. Сумарна оцінка за творчий конкурс визначається як середнє арифметичне оцінок за компонентами «рисунок» та «креслення».

Результати творчого конкурсу оприлюднюються на наступний день після проведення конкурсу. У випадку незгоди з результатами оцінювання творчого конкурсу вступник має право подати апеляцію у приймальну комісію в день оприлюднення результатів. Апеляції на результати вступних випробувань, проведених НУ «Чернігівська політехніка», розглядає апеляційна комісія, склад та порядок роботи якої затверджуються наказом ректора.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. ПРАВИЛА ПРИЙОМУ до Національного університету «Чернігівська політехніка» в 2025 році. [Електронний текст] Режим доступу: <https://stu.cn.ua/wp-content/uploads/2025/04/pravyla-pryjomu-2025-4.pdf>
2. Сухенко В. О. Рисунок: навчальний посібник /В. О. Сухенко. – К.: Національна академія образотворчого мистецтва і архітектури, 2004. – 184 с.
3. Методичні рекомендації до практичних занять і самостійної роботи з дисципліни "Рисунок, живопис, скульптура". Загальний курс академічного рисунку / Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О.М.Бекетова : уклад.: П. В. МIRONчик, В. П. Манохін, Н. С. Вінтаєва; – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. – 222 с.
4. Гілязова Н.М. Рисунок. Живопис. Навчальний посібник. – ІваноФранківськ: Симфонія-Форте, 2020. – 112 с.
5. Антонович Є.А., Шпільчак В.А. Малюнок і живопис: Методичні рекомендації. – К., 1990.

6. Ендрю Луміс. Рисунок фігури людини. Не шкодуючи сил / Пер. Марини Александрович. – К.: ArtHuss, 2024. – 200 с.
7. Ковальчук Т. М. Методичні вказівки до виконання завдань з натури геометричних тіл / Т. М. Ковальчук. – Макіївка : Донбаська національна академія будівництва та архітектури, 1999.
8. Антонович Є.А., Василишин Я.В., Шпільчак В.А. Креслення: Навч. посібник /За ред. проф. Є.А.Антоновича. – Львів: Світ, 2006. – 2006. – 512 с.
9. Камінський В.П., Георгіївський О.В., Будасов Б.В. Будівельне креслення. 2007 рік. – 456 с.
10. Шевченко А.В. Інженерна графіка. Навчальний посібник для самостійної роботи студентів всіх форм навчання. : Навчальний посібник / А.В.Шевченко, С.І.Сухоруков, О.В.Ткаченко. – Вінниця : ВНТУ, 2009. – 174 с.
11. Кащенко О.В., Левіна Ж.Г., Ніколаєнко Т.П., Ботвіновська С.І., Вишневська О.В. Креслення: Навч. посібник. – К.: КНУБА, 2002. – 158 с.
12. Михайленко В.Є., Ванін В.В., Ковальов С.М. Інженерна графіка: Підручник /За ред. В. Є. Михайленка. – К.: Каравела, 2003. – 288 с.
13. Анисимов М.В., Анисимова Л.М. Креслення: Підручник. – К.: Вища шк., 1998. – 239 с.